

Drepturile și obligațiile părintești

Aspecte generale

I. Conținutul drepturilor și obligațiilor părintești

Ambii părinți sunt responsabili pentru creșterea copiilor lor. Exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești trebuie să aibă în vedere interesul superior al copilului și să asigure bunăstarea materială și spirituală a copilului, în special prin îngrijirea acestuia, prin menținerea relațiilor personale cu el, prin asigurarea creșterii, educării și întreținerii sale, precum și prin reprezentarea sa legală și administrarea patrimoniului său.

Drepturile și obligațiile părintești cu privire la persoana copilului

- dreptul și obligația de a crește copilul. Acestea constau în asigurarea condițiilor de viață necesare dezvoltării copilului (stare de sănătate, dezvoltarea fizică, educație, școlarizare și pregătire profesională), paza și supravegherea copilului.
- dreptul de a lua anumite măsuri față de copil. Pentru a aduce la îndeplinire obligația de a crește copilul, părinții trebuie să folosească metode educative de convingere și să formeze pe copil în așa fel încât acesta să-și poată da seama ce este bine și ce este rău și să aleagă calea cea bună. Părinții nu trebuie în nici un fel să primejduiască dezvoltarea fizică, intelectuală, morală ori sănătatea copilului.
- dreptul de a cere înapoierea copilului de la orice persoană care-l ține fără drept;
- dreptul de a consimți la adopția copilului său;
- dreptul de a avea legături personale cu copilul;
- dreptul de a veghea la creșterea, educarea, învățătura și pregătirea profesională a copilului;
- dreptul de a stabili locuința copilului. În cazul în care părinții nu locuiesc împreună, aceștia vor decide, de comun acord, la care dintre ei va locui copilul. Dacă părinții nu cad de acord în această privință, va decide instanța judecătorească după ascultarea ambilor părinți ținând seama de interesul superior al copilului;
- părinții sunt obligați să informeze copilul despre toate actele și faptele care l-ar putea afecta și să ia în considerare opinia acestuia;
- părinții sunt obligați să coopereze cu copilul și să îi respecte viața intimă, privată și demnitatea.

Drepturile și obligațiile părintești cu privire la bunurile copilului

- dreptul și obligația de a administra bunurile copilului;
- dreptul și obligația de a-l reprezenta pe copil în actele civile (până la vârsta de 14 ani) ori de a-i încuviința actele (între 14-18 ani) pe care le încheie singur.

Părintele nu are nici un drept asupra bunurilor copilului și nici copilul asupra bunurilor părintelui în afară de dreptul la moștenire și la întreținere.

Copilul nu poate fi separat de părinții săi sau de unul dintre ei, împotriva voinței acestora, cu excepția cazurilor expres și limitativ prevăzute de lege, sub rezerva revizuirii judiciare și nu- mai dacă acest lucru este impus în interesul superior al copilului.

Orice separare a copilului de părinții săi, precum și orice limitare a exercițiului drepturilor părintești trebuie să fie precedate de acordarea sistematică a serviciilor și prestațiilor prevăzute de lege, cu accent deosebit pe informa- rea corespunzătoare a părinților, consilierea acestora, terapie sau mediere, acordate în baza unui plan de servicii.

Aspecte generale

II. Răspunderea pentru neîndeplinirea obligațiilor părintești

Sanctiunile ce se pot aplica părinților pot fi de natură penală, contravențională, civilă sau de dreptul familiei.

Sanctiuni de natură penală

- abandonul de familie (Cod penal). Această infracțiune constă în săvârșirea de către cel care are obligația de întreținere, față de copil, a uneia dintre următoarele fapte:

a) părăsirea, alungarea sau lăsarea fără ajutor, expunân- du-l la suferințe fizice sau morale;

b) neîndeplinirea cu rea-credință a obligației de întreținere;

c) neplata cu rea-credință, timp de 2 luni, a pensiei de întreținere stabilită pe cale judecătorească;

- rele tratamente aplicate minorului (Cod penal). Această infracțiune constă în fapta părintelui sau a persoanei căreia copilul i-a fost încredințat spre creștere și educare de a aplica măsuri sau tratamente de orice fel care pun în primejdie gravă dezvoltarea fizică, intelectuală sau morală a copilului (de exemplu: alungarea de acasă, expunerea la îmbolnăvire, aplicarea de lovituri corpo- rale, amenințarea gravă, lipsirea de libertate, punerea minorului să cerșească sau punerea unui minor să practice prostituția, pu- nerea minorului să asiste la scene ori acte cu caracter obscen etc.).

- reținerea fără drept de către un părinte a copilului său minor (Cod penal), fără consimțământul celuilalt părinte sau al persoanei căreia i-a fost încredințat, respectiv fapta persoanei căreia i s-a încredințat minorul prin hotărâre judecătorească, spre creștere și educare, de a împiedica în mod repetat pe oricare dintre părinți să aibă legături personale cu minorul, în condițiile stabilite de părți sau de către organul competent;

- punerea în primejdie a unei persoane în neputință de a se apăra (Cod penal). Codul Penal prevede că părăsirea, alun- garea sau lăsarea fără ajutor, în orice mod, a unui copil, care nu are putința de a se îngriji, de către acela care îl are în îngrijire, punându-i în pericol iminent viața, sănătatea sau integritatea corporală, constituie infracțiune.

- gestiunea frauduloasă (Cod penal). Această infracțiune constă în pricinuirea de pagube unui copil, cu rea-credință, cu ocazia administrării sau conservării bunurilor acestuia, de către cel care are sau trebuie să aibă grija administrării ori conservării acestor bunuri.

Sanctiuni de natură contravențională

- pentru oferirea de băuturi alcoolice spre consum într-un local public unui copil;

- pentru îndemnul sub orice formă al minorilor de a săvârși contravenții.

Sanctiuni de natură civilă sau de dreptul familiei

- decăderea din drepturile părintești;
- răspunderea civilă a părinților pentru faptele ilicite ale copiilor;
- răspunderea pentru rea administrare. În calitatea lor de administratori, părinții răspund, ca și tutorele, pentru pagubele materiale pricinuite copiilor, din vinovăția lor.

(Codul familiei, Codul Penal, Codul de Procedura Penală, Codul de Procedura Civilă, Legea 197/2000 pentru modificarea și completarea unor dispoziții din Codul Penal, Codul Civil, Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului).